

VÉNS DE VIATGE, RASPA?

Era l'hora de dinar quan Rafel arribà a casa. Feia cara de pocs amics i a penes va saludar Àngels, la seua esposa, i Raspa, el seu fill, com tenia per costum. Va anar directament a llavar-se les mans i tan bon punt va seure a taula abocà la notícia:

–Canvi de plans.

Àngels, que es disposava a escudellar els fideus, es quedà mirant-lo amb el cullerot a la mà. Raspa restà immòbil i a l'expectativa, amb un tros de tomaca de l'amanida enganxat a la forqueta.

–Raspa no pot quedar-se amb ma mare –anuncià, amb la mirada concentrada en la botella de l'aigua–. A la dona li ha tocat una estada al balneari de Cofrents la mateixa setmana en què pensem viatjar a Egipte. Acaba de comunicar-m'ho per telèfon.

Rafel, quaranta-nou anys, cabells castanys, baixet i concessionari per a l'Horta Sud d'una marca de tractors americans, va decidir canviar al seu fill el nom de Rafa pel de *Raspa* en adonar-se de l'aspecte quasi anorèctic del xiquet, quan encara no alçava un pam de terra. «*Meca-sondènia!*», va exclamar per a si mateix. «Però si sembla una raspa d'abadejo sec!» D'entrada, Àngels es va oposar al canvi de nom, però després ho va acceptar com una

forma de distingir-lo del nom del pare i ara, fins i tot, el trobava original. Després, la natura havia desenvolupat en Raspa un cos normal per a un adolescent de quinze anys, estirat fins a un metre setanta, amb alguna piga perduda al voltant del nas, un ull marró i l'altre verd, cabells color pèl de rata, segons el pare, i un bigotet incipient que Àngels li havia prohibit afaitar-se sota l'amenaça de suspensió del sou setmanal.

Aparentment, l'anunci d'aquell contratemps no semblà afectar Àngels. Només un gest de disgust se li dibuixà a la cara. Però després, en vista del silenci que mantenia mentre escudellava els fideus, era evident que la processó anava per dins. Raspa va continuar a l'expectativa, sense badar boca per no complicar les coses. Un minut després, quan ja era asseguda a taula, Àngels va preguntar:

—I, aleshores, què fem, Rafel? Podrem viatjar a Egipte o no?

Àngels, cabells rossos curts, mirada vivaç i ulleres redones per a llegir, era professora d'història i una enamorada de la cultura egípcia. Als seus quaranta-cinc anys, s'havia llegit tot el que li havia caigut a les mans sobre Egipte, els faraons i les piràmides. I, lògicament, li encantava l'arqueologia. Si haguera estat possible, feia temps que s'hauria inscrit voluntària en alguna excavació, encara que fóra en ple desert. Era una gran admiradora de Howard Carter, espeleòleg i descobridor de la tomba de Tutankamon, i encara que mai no ho confessaria, el seu personatge de ficció preferit era Indiana Jones. No s'havia perdut cap de les seues pel·lícules, ni tampoc les que tenien com a escenari la terra dels faraons i el Nil. Somiava un viatge

a Egipte des de feia anys, però sempre ho havia impedit alguna cosa. I ara, quan ja estava clar que Raspa tornaria a passar les vacances al poble, amb l'àvia, es presentava aquell contratemps.

—Com has dit? —preguntà Rafel eixint del núvol que li emboirava el cap—. Que si farem el viatge? Doncs, no sé què contestar-te. Ma mare ha assegurat que si l'agència no ens torna els diners, ella està disposada a renunciar al balneari per a quedar-se amb el xic.

Àngels tancà els ulls pressentint que el tan anhelat viatge estava a punt d'esfumar-se.

—No podem permetre que la dona faça aquest sacrifici per nosaltres. Una vegada que s'anima a eixir de casa... —raonà, mirant el seu espòs.

—Però tampoc no podem triar una altra data. No tenim més dies de vacances... Quina mala sort! Mira, si et sembla bé, aquesta vesprada passaré per l'agència de viatges i en demanaré l'anul·lació.

Raspa continuava sense intervenir. De moment, els únics plans que no havien canviat eren els seus: amb l'àvia o amb els pares, passaria les vacances de Pasqua amb els amics del poble.

—Creus que ens tornaran els diners que hem avançat?

Rafel s'engolí l'última cullerada de fideus i es torcà els llavis.

—Esperem que sí. De tota manera, crec que això depèn de l'antelació amb què ho comuniquem. I, també, si hi ha un motiu de força major.

Miraren el calendari que penjava en el lateral de la nevera.

–Uf! –exclamà Àngels–. Ho tenim clar! Només hi falten vint dies.

El desànim els envaí definitivament. Ara, a més de perdre's el viatge de la seua vida, també perillaven els diners que havien avançat a compte.

–Però, Àngels, menjat els fideus, que es gelaran –l'animà Rafel en veure que el seu plat romania intacte.

–Humm, se me n'ha anat la gana. Vols ja la truita d'es-pàrrecs que he preparat?

–Gràcies, jo també estic un poc desganat. Em pelaré una taronja.

–Em deixeu prendre doble ració de truita? –saltà Raspa, aprofitant la desgana general per a atacar la seua truita preferida.

A poc a poc, les paraules deixaren pas al silenci. L'única veu que s'escoltà durant la sobretaula va ser la dels interminables anuncis televisius. Més que disgustats, semblaven resignats a acomiadar-se del viatge que Àngels tant havia somiat.

A la nit, en arribar a casa, Rafel contà la visita a l'agència i acabaren confirmant-se els pitjors temors, en el cas que en decidiren l'anul·lació. L'agència al·legava que, per tractar-se d'una oferta, no podien tornar-li més enllà del quinze per cent de l'import del viatge.

–En canvi –continuà–, quan els he contat el problema, m'han preguntat per què no ens podia acompanyar el xic. «No solament no perdrà els diners, sinó que tan sols li cobrarem la meitat del passatge del seu fill i, en el cas que dorma en l'habitació de vostés, el llit supletori serà gratuït.» A més, m'han informat que, durant els dies que dura el

creuer pel Nil, la tripulació organitza jocs i activitats per als fills dels passatgers que no vulguen visitar els monuments i preferisquen romandre al vaixell.

L'aspecte d'Àngels canvià com de la nit al dia. Sense més ni més, la seua cara semblava un sol rialler de primavera. Va mirar el seu espòs i va obrir la boca i els ulls com si acabara de descobrir el tresor de Tutankamon personificat en la figura de Rafel.

–Això és veritat? I tu què els has dit? –preguntà, esperançada.

Rafel es gratà el tos, com sempre quan es posava nerviós.

–Doncs, que havia de parlar-ho amb vosaltres...

Dirigiren els ulls cap a Raspa, instal·lat en un racó del sofà i amb un còmic d'Obèlix i Astèrix a les mans. El jove, tement que la situació poguera complicar-se, va abaixar la mirada intentant concentrar-se en la pedrota que Obèlix duia apegada a l'esquena com una gepa.

–I tu què en dius, Raspa? –va preguntar Àngels amb un to suplicant.

Es va fer un silenci absolut. Conscient que era el centre d'atenció, el jove compregué que tard o d'hora hauria de respondre aquella pregunta fatídica. Tanmateix, ell tenia clara la seua resposta, tot i saber el terratrémol que causaria.

–No! –va dir secament, sense traure els ulls de la pedrota d'Obèlix.

La negativa ressonà com si la sala tinguera eco. Amb la televisió apagada, el silenci i la llum tènue, allò semblava un soterrament a les fosques.

De cua d'ull, Raspa va veure que els pares es miraven l'un a l'altre, parpellejant, com si no hagueren entés el que acabava de dir. Àngels va fer dues culades sobre el sofà en direcció al seu fill. Quan ja era ben a prop, li posà una mà sota la barba i l'animà a mirar-la a la cara.

–Anem a veure, fill. Què vol dir *no*? –preguntà amb un fil de veu.

Raspa pensà que molt sovint els adults fan preguntes incongruents.

–Doncs, això: no. *No* vol dir «no-vull-anar-a-Egipte». Vull anar al poble, a casa de l'àvia, i eixir amb els meus amics, amb les bicicletes de muntanya. Nadar al riu si fa bon oratge, anar a dormir a la caseta de Miquel amb la colla i eixir d'excursió a la cova del Candil...

El pare prengué el relleu per a intentar aclarir-li la situació.

–Però, Raspa, això és impossible! Hem de deixar que l'àvia vaja al balneari amb les seues amigues. Tu no pots quedar-te tot sol, ni ací, al pis a València, ni al poble; en canvi, pots viatjar amb nosaltres a Egipte.

–Sí, serà fantàstic! Egipte és un país màgic! I misteriós! –l'entusiasme renovat d'Àngels saltava a la vista–. Qualsevol dels teus amics estaria entusiasmat d'anar-hi.

–T'agradarà, de segur, Raspa –insistí son pare–. Egipte és el país de les piràmides, dels faraons...

–Sí, i el de les mòmies! –deixà caure el xic per posar fi a tant d'entusiasme.

Rafel i Àngels s'observaren amb cara d'estranyats, com si no es conegueren. Després, tornaren a mirar fixament el seu fill esperant que s'explicara.

–Deteste les mòmies, ho sabeu? No m’agraden. No em fan gens de gràcia. Els tinc una mania a morir!

–Però, què et penses? Que te les trobaràs passejant pels carrers? A més, no t’agradaven les pel·lícules de mòmies?

–Això era abans, quan era un nano; ara ja no em fan gràcia! Totes acaben igual: el protagonista ha tingut un malson i la mòmia resulta ser un embolcall de benes polsoses que enrotllen un cos fofo.

La veritat era tot al contrari. Gaudia d’aquestes pel·lícules, li agradaven i el mantenien en tensió. Però ara el que pretenia era buscar excuses per a deixar ben clara la seua oposició a viatjar.

Els pares posaren cara de ciri apagat i quedaren abatuts. A cada moment les coses anaven quedant més clares: ells es quedarien sense el viatge a Egipte i, a canvi, passarien les vacances al poble perquè Raspa poguera retrobar-se amb la seua colla.

RECORDS A TUTANKAMON

El quadre electrònic de l'aeroport va anunciar el vol Madrid-Luxor de la companyia Egypt Airways per a les 14.05. Àngels i Rafel s'acostaren a la cua formada davant del taulell per a facturar els equipatges. Raspa, arrossegant la seua maleta, s'entretenia observant la resta d'arribades i eixides cap als llocs més insospitats, i se sorprenia de la quantitat de gent que viatja en avió. Ells mateixos també formaven part de la massa de turistes des que aquell matí havien pujat a València en un tren Alaris que els havia deixat a la capital madrilenya.

Sí, finalment el viatge a Egipte s'havia fet possible i Raspa també hi viatjava. En contra de la seua voluntat, és clar. El projecte inicial de passar al poble les vacances de Pasqua havia quedat en un no res. I això que la mare de Carles, el seu amic, havia telefonat dues vegades intentant convèncer Àngels perquè Raspa es quedara a sa casa els dies que feren falta. I que l'àvia, en assabentar-se de la situació, es mostrà disposada a anul·lar l'estada al balneari. A la fi, l'embolic s'havia fet tan gros que va ser el mateix Raspa qui acceptà fer la maleta. D'altra manera, els seus pares s'haurien quedat a casa, una vegada més, i haurien perdut quasi tot el que havien avançat a l'agència de viatges.

–Bé, ara que hem facturat les maletes, ja podem entrar en la sala d'espera per a embarcar –comentà Rafel–. Però, redéu, Raspa! –increpà el seu fill–. Alegre eixa careta, que sembla que et portem al patíbul...

Raspa riuria per primera vegada uns instants després, quan passaren pel control de seguretat. L'alarma es disparava cada vegada que un passatger travessava l'arc detector de metalls. Aleshores, els guàrdies li demanaven que tornara a escorcollar-se les butxaques a la recerca de monedes, claus o d'un aparell electrònic, i que tornara a passar pel detector. Hi havia qui es posava realment nerviós, com un homenet molt prim, que no s'explicava per què l'alarma continuava sonant després que s'havia llevat les sabates, el cinturó i fins una pròtesi dental. Al final, els guàrdies el deixaren passar entre els aplaudiments i les rialles del públic que seguia l'incident.

–Ara passarem pel control de policia –anuncià Rafel mentre els lliurava el passaport–. És un tràmit simple, però necessari per a controlar l'entrada i l'eixida d'emigrants.

Àngels i el seu fill passaren primer. En obrir el passaport del Raspa, el jove policia el va observar tot seriós i, en el moment de tornar-li'l, li va fer l'ullet i va preguntar:

–Viatges amb els teus pares?

–Sí, senyor, anem a Egipte.

–Ah! Espere que ho passeu bé. Records a Tutankamon de part meua.

Arribà el torn de Rafel. Mentre feia els tràmits, Àngels anà a comprar un diari i a fer una volta per la botiga *duty free*, on venen productes lliures d'impostos. Raspa s'adreçà cap a la cafeteria per comprar xiclets. En tornar,

es va quedar encantat mirant un aparador amb una col·lecció espectacular de telèfons mòbils. Mai no havia vist uns aparells tan perfectes. «I jo, castigat injustament a quedar-me sense mòbil fins després dels exàmens de juny», es va lamentar.

Va mirar cap al control de la policia. Li va estranyar que son pare encara hi fóra i, encara més, que semblara que discutia amb el guàrdia. Àngels, que també se n'havia adonat, hi anà per esbrinar què estava passant. En el moment en què tots dos arribaven, el jove policia deia a Rafel:

–Senyor, ho sent molt, però no pot ser.

–Però, com que no pot ser? Anem a veure, per què no puc passar? –preguntava, tot trasbalsat per aquella negativa inesperada.

–Doncs, és elemental, senyor –explicà el policia pacientment–. No pot passar perquè té el passaport caducat. Ho veu? –deia, mostrant-li el lloc on hi havia estampada una data.

Rafel intentà fer veure que l'última xifra estava mig esborrada i que, a més a més, hi havia un segell que en dificultava la lectura.

–En canvi, mire el meu DNI. Ho veu? Està vigent! –argüí, com si acabara de trobar la solució.

Àngels intentà calmar l'enuig progressiu de Rafel, que no parava de gratar-se el tos. El cap de la policia de l'aeroport hi va acudir i el jove agent el va informar del conflicte. Després, s'adreçà a Rafel en to greu i digué:

–Ho sentim, senyor, però el DNI només és vàlid per a viatjar per la Unió Europea i algun altre país. Per a Egipte necessita un passaport vigent.

–Açò sí que té carretades de...! Em faran dir alguna animalada!

–Asserene's, per favor! –intentava raonar el policia–. Mire, si aquest agent el deixara passar, estaria cometent una falta greu. I, a més, en arribar vosté a la seua destinació podrien detenir-lo per intentar entrar il·legalment en aquell país. I allà, això és un delictes que la llei castiga durament. Ho entén ara?

Rafel se sentia impotent i començà a desinflar-se com un globus.

El cap de policia intentà calmar-lo i, amablement, l'agafà pel braç i l'apartà per tal que l'agent continuara atenent la cua de passatgers que s'havia format.

–Acompanyen-me al despatx, per favor –va demanar, dirigint-se cap a una oficina situada vora les portes d'embarcament.

Una vegada dins, l'inspector els invità a seure. A través de les parets de vidre de l'oficina, Raspa es va quedar encantat observant l'espectacle dels avions aterrant i enlairant-se, dels hangars o dels vehicles d'assistència de les aeronaus, que vistes de prop li semblaven monumentals.

Tanmateix, el seus pares no en feien gens de cas. Rafel estava empipat i Àngels no parava de preguntar-se com havia pogut passar-li per alt una qüestió tan elemental com la del passaport. A ella, que ho tenia tot calculat fins al mil·límetre!

–Els puc assegurar que, a nosaltres, aquestes situacions ens resulten tan incòmodes com a vostés –va declarar l'inspector–. Per aquest motiu...

–Home, ja em dirà què fem ara!

–Per favor, senyor, deixe'm continuar. Per tal de solucionar problemes com aquest, hem creat un servei per a la tramitació urgent de passaports, ací mateix, a l'aeroport.

–Ah, quin descans! –va exclamar Àngels, feliç, veient-se dalt de l'avió.

Rafel respirà profundament i tornà a donar senyals de vida. Tanmateix, la cara seriosa de l'inspector feia pensar que tot no devia ser tan fàcil com bufar i fer ampolles.

–Però, lamentablement, en aquest cas hi ha un problema insalvable.

Les cares de la parella tornaren a apagar-se.

–Com d'insalvable? –preguntà Rafel amb veu temerosa.

–Hui és dissabte i els funcionaris acaben la jornada laboral al migdia. Si hagueren vingut només una hora abans, tot hauria estat possible.

El so dels altaveus cridant els passatgers del vol a Luxor s'escoltà dins de l'oficina. A través dels vidres que donaven a les pistes, els frustrats viatgers miraren per última vegada l'avió que havia de dur-los al país africà.

–Però l'equipatge... és a l'avió! –saltà Àngels, com si tinguera un ressort–. I l'avió és a punt de partir!

–No es preocupen per això –assegurà l'inspector–. Quan la tripulació s'adone que falten tres persones de la llista de vol vindran a donar part a la policia. Són normes de seguretat.

–Aleshores, què hem de fer? –preguntà Rafel completament desorientat.

El policia oferí una solució bastant raonable.

–Si jo em trobara en el seu lloc, faria el següent: la mare i el xic agafen ara l'avió amb destinació a Luxor; i vosté,

Rafel Verdú, es queda en terra fins que dilluns torne ací i li renovem el passaport. Jo mateix li'n facilitaré la gestió.

Els esposos bescanviaren unes mirades d'incertesa.

—I si ens quedem tots tres...? —apuntà Àngels com un gest solidari.

Raspa reviscolà i tornà a creure en els miracles.

El cap de policia no tardà a aclarir-los les idees:

—Si s'hi queden corren el risc de perdre el viatge i, a més, transcorrerà un poc de temps abans que puguem recuperar les maletes.

La cara d'Àngels semblà ablanir-se i quasi esbossà un somriure. La de Rafel, en canvi, era totalment inexpressiva.

—Siga quina siga, la decisió ha de ser immediata, o siga, ara mateix —urgí l'inspector—. Són les 14.10. El vol deu estar a punt de tancar-se. I recorden que l'equipatge és a l'avió i que ja no el poden recuperar.

Finalment, decidiren acceptar el consell del policia. Tot seguit, ell mateix els acompanyà a la porta d'embarcament i explicà a les assistentes de vol el motiu del retard. No tingueren ni temps de dir adéu a Rafel.

—De pressa, de pressa! —cridaren les hostesses assenyallant el camí cap a l'avió—. Fa estona que estem cridant-los pels altaveus. Ara mateix anàvem a notificar la incidència a la policia.

Àngels i Raspa corregueren pel túnel que conduïa dins de l'aparell i ocuparen dos dels tres seients que quedaven lliures entre les protestes d'alguns passatgers.

—Ai, Raspa! —exclamà quan l'avió s'encaminava cap a la pista—. Quin oblit tan terrible! No ens hem acomiadat del pare! Ni d'aquell inspector tan amable!

El fill llevà importància a l'oblit, convençut que ni el policia ni son pare s'ho prendrien malament. En qualsevol cas, podria enviar un sms al pare.

—El problema és que no sé què he fet del mòbil, saps? No el trobe enlloc. Crec que m'ha caigut i deu estar davall d'algun seient. De totes maneres, acaben de demanar que no els fem servir! Ara després el buscarem.

No va ser aquell el pitjor descobriment abans d'enlairar-se. Una hostessa s'acostà i els demanà les targetes d'embarcament que, amb les presses, havia oblidat de recollir.

Àngels, després de regirar-se la bossa de mà, les butxaques de la jaqueta i la motxilla del seu fill, mirà l'hostessa i amb cara compungida li comunicà allò que la meitat del passatge que observava l'escena ja havia intuït:

—Doncs ara mateix, no les tinc. No sé què ha pogut passar...

La jove hostessa no acabava de creure's la tira d'infortunis que mare i fill estaven acumulant. Raspa va intentar explicar-li que, a causa de la confusió amb els passaports, el més probable era que les targetes hagueren quedat en l'americana de son pare.

Per primera vegada, el somriure va desaparèixer de la cara de l'hostessa.

—Bé, veurem què passa a Luxor —deixà anar amb un semblant preocupat—. Confiem que les autoritats egípcies no els posen massa problemes a l'hora de traure el visat o de recollir els equipatges.

L'hostessa s'allunyà fins a situar-se al centre de l'avió, que ja es movia en direcció a la pista d'enlairament. Ales-

hores, entre la indiferència general, començà a gesticular les mesures que calia seguir en cas d'alguna emergència.

Aquelles maniobres posaven Àngels molt nerviosa, així que va obrir el diari per evadir-se'n. Va passar les primeres pàgines i, de sobte, els seus ulls ensopegaren amb un titular que li cridà l'atenció: «Proposen legalitzar el tràfic d'antiguitats a Egipte». Segons una notícia de l'agència EFE, datada al Caire, «la proposta de legalitzar el tràfic d'antiguitats, a debat en el Parlament egipci, ha suscitat una polèmica al país dels faraons, perquè pot obrir la porta a la compra i venda de restes arqueològiques». I continuava així: «La reforma de la llei actual, que penalitza la venda, la compra o el tràfic d'antiguitats, va ser proposada la setmana passada per un parlamentari ric. El secretari del Consell d'Antiguitats rebutja la iniciativa i amenaça amb la dimissió. "Serà una catàstrofe per a Egipte perquè alguns ho aprofitaran per a excavar, extraure peces i vendre-les"».

Àngels restà pensativa. Mai no hauria imaginat que el parlament d'aquell país acceptara debatre una iniciativa que podia posar en alerta els saquejadors i els traficants d'antiguitats de tot el món.

Alié a les preocupacions de sa mare, Raspa va tancar els ulls. Li aparegué a la ment una escena que el va fer somriure: son pare discutint amb el policia i tractant de convèncer-lo perquè el deixara passar. Uns segons més tard, aquella imatge simpàtica es va veure esborrada per un pensament estrany: quan tornaria a veure son pare? Sense explicar-se'n el perquè, el va colpir el temor secret de no tornar a veure'l en molt de temps.

Només uns instants després, el Boeing 737 de la companyia Egypt Airways s'enlairava amb destinació a la misteriosa terra dels faraons.